

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-16

Ärendenummer AVO-2025-00049

Handläggare: Johanna Häussler Sand

Telefon: 031-3651069

E-post:

johanna.haussler.sand@aldrevardomsorg.goteborg.se

Återrapport på uppdrag om informationsmaterial för att öka de äldres kunskaper om sina rättigheter, samt praktisk handledning i att bemöta och avböja påstridiga försäljare

Förslag till beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden antecknar återrapporten till protokollet och förklarar uppdraget från nämnden den 22 oktober 2024 § 146 fullgjort.

Sammanfattning

Ärendet gäller ett uppdrag från äldre samt vård- och omsorgsnämnden om att avdelning för hälsofrämjande och förebyggande ska söka samverkan med demokrati och medborgarservice för att ta fram informationsmaterial för att öka äldres kunskaper om sina rättigheter som konsument, samt praktisk handledning i att bemöta och avböja påstridiga försäljare (2024-10-22 § 146). Aktuellt ärende är sammankopplat med ärende AVO-2024-01562.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Många personer över 65 år lever på marginalen vilket gör åldersgruppen extra sårbar. Det är viktigt att seniorer har den kunskap som behövs för att skydda sig från bedrägerier som kan skapa såväl trauma som ekonomiskt lidande.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Varje år utförs bedrägerier och/eller bedrägeriförsök gentemot äldre. Majoriteten av dessa (61 procent) är bedrägerier via social manipulation. Under första halvåret 2024 anmälades drygt 23 000 bedrägerier eller bedrägeriförsök mot äldre och funktionshindrade. Detta är en ökning med 4 procent sedan 2023 (Polisens nationella lägesbild juli 2024). Man kan även anta att mörkertalet är stort.

Detta är en trygghetsfråga som även påverkar det digitala utanförskapet då många seniorer berättar att de har en rädsla för att använda digitala tjänster på grund av bedrägerier (Internetstiftelsens rapport ”Svenskarna och internet 2024”).

Digitalt utanförskap innebär att den enskilde inte kan delta i samhället med samma förutsättningar som andra vilket kan leda till att den enskilde blir socialt isolerad. Den sociala isoleringen har i sin tur en negativ påverkan på den äldres hälsa.

Samverkan

Information ges i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 22 januari 2025.

Bilagor

1. Protokollsutdrag äldre samt vård- och omsorgsnämnden, 2024-10-22 § 146
2. Tilläggsyrkande från KD, M och L med särskilt yttrande D angående stöder inom hemtjänsten, 2024-09-20

Ärendet

Förvaltningen har fått i uppdrag att genom hälsofrämjande och förebyggande söka samverkan med demokrati och medborgarservices konsumentrådgivning för att ta fram ett informationsmaterial för att öka äldres kunskap om sina rättigheter som konsumenter och praktisk handledning i att bemöta och avböja påstridiga försäljare (2024-10-22 §146). Detta är en återrapportering på uppdraget.

Beskrivning av ärendet

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen och förvaltningen för demokrati och medborgarservice har flera samarbetsytor. Exempel på samarbetsyta är Bedrägeriförebyggandegruppen med aktörer från både Göteborgs Stad, Polisen och de kommunala bostadsbolagen.

Demokrati och medborgarservice har sedan tidigare material kring vad man som medborgare ska vara vaksam på när det gäller försäljare. Hälsofrämjande och förebyggande har sedan tidigare dessa broschyrer på sina mötesplatser för seniorer. Göteborgs Stads hemtjänst har också uppmanats att inkludera detta material i information som går ut till omsorgstagare.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen har under hösten erbjudit samtalsgrupper som riktar sig mot bedrägerier. Denna syftar till att deltagarna få både kunskap och praktisk träning i hur man hanterar olika situationer. I de flesta stadsområden har tillfällena varit fullbokade vilket indikerar att behovet och efterfrågan på praktisk handledning är stort. Samtalsgrupperna ska utvärderas och förväntas fortsätta under våren.

Nämnden beslutade även den 22 oktober (§ 146) att ge förvaltningen i uppdrag att hemställa till äldreombudsmannen att särskilt bevaka och belysa förekomsten och konsekvenserna av stöld, bedrägerier och aggressiva försäljningsmetoder som riktas mot äldre och inkludera detta i sin nästa rapport. Förvaltningen skickade hemställan till äldreombudsmannen den 19 november 2024.

Förvaltningens bedömning

Med hänsyn till ovanstående gör förvaltningen bedömningen att uppdraget är omhändertaget och föreslår att nämnden förklarar uppdraget från den 22 oktober 2024 § 146 fullgjort.

Maria Terins

Avdelningschef

Babbs Edberg

Förvaltningsdirektör